

Leren mennen in je eigen

Met veel tamtam lanceerde de FNRS op Paard & Koets het menpaspoort en de daaraan gekoppelde nieuwe manier van meninstructie geven. Inmiddels is het cursusboek gereed en de eerste FNRS menlessen zijn van start gegaan. Hoe beleven de cursisten deze menlessen nieuwe stijl en wat zijn de ervaringen van de instructeurs?

Opstellen op de middellijn.

Om antwoord op nevenstaande vraag te krijgen rijden we op een maandagavond in maart naar menmanege Onder de Kastanje in Kootwijkerbroek, waar Bob van Asselt de scepter zwaait en waar die avond zo'n cursus 'nieuwe stijl' plaatsvindt. Bob pleit al jarenlang voor een bredere, meer kwalitatieve manier van lesgeven. „Ik wil mensen graag leren mennen en niet alleen in een noodtempo klaar stomen voor het koetsiersbewijs. In de oude situatie was het zo dat we aspirant-menners in zo'n dertien lessen moesten voorbereiden op het examen voor het koetsiersbewijs. Voor ervaren menners die alleen voor het papiertje gingen was dat geen probleem, maar beginnende, onervaren mensen, die kwamen om echt te leren rijden, hadden aan die dertien lessen natuurlijk niet genoeg. Die haalden met de tong op de knieën de eindstreep en hun papiertje en waren blij als de cursus was afgelopen; zij ervoeren de druk als heel groot. Plezier in het mennen hadden ze daardoor vaak al lang niet meer en lekker zelf met de aanspanning naar buiten durfden ze bij gebrek aan ervaring soms ook niet. Om die redenen zijn heel wat cursisten afgehaakt. Nu kunnen onze klanten kiezen; of ze gaan voor een cursus die

opleidt voor het Koetsiersbewijs, of ze leren in hun eigen tempo aangespannen rijden. En krijgen daarbij de nodige aanvullende informatie over het paard, de omgang met en de verzorging van paarden en pony's, de tuigage en achtergrondinformatie over het aangespannen rijden. Het heeft allemaal wat meer body, wat meer diepgang. Ik durf te beweren dat je tijdens deze lessen echt gevoel voor het paard gaat ontwikkelen en leert mennen. Deze cursus is bovendien heel geschikt om eens te kijken of het aangespannen rijden echt jouw ding is, of het wel zo leuk is, of misschien zelfs nog wel leuker dan je dacht. Je hoeft er geen grote investeringen voor te doen, hebt er geen eigen paard, tuig of wagen voor nodig, dat wordt allemaal beschikbaar gesteld door de manege. Het is allemaal erg laagdrempelig en we hopen op die manier meer aspirant-menners over de streep te trekken, aan het mennen te krijgen.”

Dat klinkt allemaal heel leuk, maar hoe vertaalt de theorie zich naar de praktijk? De hoogste tijd om te kijken hoe de cursisten de lessen nieuwe stijl aan den lijve ervaren. Buiten zijn ze, onder het toezien van instructeur Ronald Robbers al druk in de weer met het borstelen en inspannen van

tempo

de Tinkers. Dat poetsen gaat de deelnemers over het algemeen heel aardig af, het is duidelijk dat een aantal van hen al de nodige ervaring heeft in de omgang met paarden, maar het inspannen is een ander verhaal. Het opleggen en op maat maken van de tuigage blijkt een lastige klus, een puzzel, die de cursisten samen moeten oplossen. Een aantal slimmeriken heeft de correcte volgorde van het inspannen van het internet geplukt en in uitgeprinte vorm mee naar de les genomen.

SPIEKBRIEFJE Dit 'spiekbriefje' dient nu als leidraad, maar biedt niet een standaardoplossing voor alle problemen waar de cursisten tegenaan lopen. Zo begint een aantal van hen helemaal volgens het boekje met het opleggen van het borsttuig, waarbij ze het tuig ook keurig in de richting van de manen meedraaien. Alleen blijkt de borst bij nadere beschouwing daarna wel ondersteboven op het paard te liggen! Ook het bevestigen van de broek, op de juiste hoogte en met de beide broekriemen aan beide zijden op hetzelfde gaatje vastgegespt, heeft de nodige voeten in aarde, om over het op maat maken van de strengen en het opsteken van de leidsels nog maar niet te spreken. Ronald Robbers kijkt of de cursisten er met elkaar uitkomen geeft waar nodig een aanwijzing. „Is het niet handiger om bij het aftuigen de broek aan het schoftje te laten zitten en alle tuigage voor één bepaald paard op maat te laten staan,” verzucht één van de cursisten die bezig is met het op maat gespen van de rugriem. „Dat kan niet, want de tuigen worden op verschillende paarden gebruikt. Bovendien, als we dat deden, zou je niet

Op weg naar de rijbaan.

leren hoe je een tuig op maat moet maken,” legt Ronald uit. Nou, dat is duidelijk. Al met al duurt het zeker een half uur voor de leerlingen met hun aanspanning keurig achter elkaar naar de rijbaan stappen, waarbij de groom naast het hoofd van het paard meeloopt. In de rijbaan zet Ronald een aantal pylonen neer waar de aanspanningen tussendoor moeten laveren. Dat blijkt voor de meeste koetsiers in spé nog een hele

klus. „Dat kost me een borrel,” roept Martin Burger uit Hoogland vrolijk, nadat hij een pylon geplet onder zijn wagenwiel vandaan ziet komen. Martin heeft weliswaar de nodige ervaring met paarden, hij is de zelfs trotse eigenaar van een Gelders paard (‘Moeten jullie weer eens aandacht aan schenken in de MenSport’), maar het mennen is voor hem een heel nieuwe belevenis. „Ik heb de menlessen van mijn vrouw cadeau gekregen

Inspannen onder het toezien van instructeur Ronald Roberts.

Instructie > FNRS-cursus mannen in de praktijk

Rekening leren houden met elkaar.

voor mijn verjaardag. Wij hebben voor deze lesmethode gekozen omdat ik echt wil leren mannen en helemaal geen haast heb. Ik heb er nu een paar lessen op zitten en vind het erg leuk. Iedereen krijgt de gelegenheid om in zijn of haar eigen tempo te leren rijden. Wanneer je eens een les mist, of net als ik wat later instroomt, kom je niet in de problemen, maar rijd je je eerste proefje gewoon wat later. Je kunt dus echt ontspannen met het mannen bezig zijn en dat vind ik een groot voordeel."

Instructeur Ronald springt van het ene rijtuig op het andere. Zijn aanwijzingen zijn in dit stadium nog niet zo zeer gericht op het dressuurmatig rijden, maar vooral op het op een correcte wijze met het paard bezig zijn. Hij laat iedereen zelf mannen, gevoel

krijgen met de paardenmond en lekker met een paard bezig zijn. Ook heeft hij extra aandacht voor de houding van de menner op de bok. „Juist in dit stadium is het aanleren van een goede houding belangrijk. Als je nu mooi rechtop en lekker ontspannen op de bok leert zitten, heb je daar de rest van je menner carrière profijt van. Natuurlijk vertel ik mijn cursisten over Achenbach en breng ik ze zijn mensysteem bij, maar dat is in dit stadium nog niet zo belangrijk. Ik wil hen eerst leren hoe een paardenmond voelt. Om die reden laat ik mijn leerlingen ook wel eens gewoon achter een paard aanlopen en sturen, zonder dat ze zich druk hoeven te maken om hun houding of om de wagen. Alleen maar voelen, gaat ie rechts of links, hoe reageert hij op mijn handen."

ZWEEP Wel laat Ronald zijn leerlingen vanaf het allereerste begin rijden met een zweep in de hand. „Daar kun je maar beter meteen aan wennen. De zweep is, naast de stem, onontbeerlijk in de mensport. Niet om het paard mee te slaan, maar voor het geven van hulpen; je moet de menzweep eigenlijk zien als een aanwijfsstok. Als je gewend bent om met 'lege handen' te rijden, ervaar je het later als extra lastig om een zweep vast te moeten houden."

De paarden zijn los gestapt en de cursisten mogen aandraven, voor een aantal cursisten een hele toer. „Kom, tik hem eens aan," roept Robert wanneer een Tinker alle aanwijzingen van zijn menster negeert en stoïcijns doorstapt. „En nog een keer, en nog eens. Hij moet wel naar je luisteren. Consequent zijn." Na drie of vier zweephulpen maakt het paard de overgang naar de draf en verschijnt er een trotse glimlach op het gezicht van de menster. Gelukt!

Het rijden met vijf aanspanningen in een 20 x 40 rijbaan is best lastig, zeker in draf. De cursisten moeten niet alleen aanvaringen met elkaar zien te voorkomen, maar ook de beschikbare ruimte op een goede manier verdelen.

„Dat lesgeven in een kleine ruimte is een bewuste keuze," aldus Bob van Asselt. „Juist vanwege dat rekening houden met elkaar. Leren anticiperen. Daar heb je later, wanneer je in het verkeer rijdt, ook veel plezier van." Bij het examen voor het Koetsiersbewijs moeten de kandidaten in één keer examen doen; bij het FNRS paspoort mannen, is de examenstof opgedeeld in verschillende modules, hetgeen de lesstof voor de cursisten overzichtelijker maakt.

„Tijdens het eerste proefje (CME 1) moeten de kandidaten een volte en een gebroken lijn rijden. Dat hoeft nog niet perfect in Achenbach, maar ik probeer ze het wel vast te leren, zodat ze vertrouwd raken met het systeem en met het principe van geven in plaats van trekken. Dat ze niet zo sturen,

Kegeltjes rijden is moeilijker dan het lijkt!

(Ronald steekt demonstratief één hand naar voren en één naar achteren), maar voorzichtig een beetje leidsel geven.”

Het is tijd om van plek te wisselen. Op verzoek van Robert stellen de aanspanningen zich op de AC-lijn op. De groom gaat voor het paard staan, terwijl de menners geheel volgens het boekje de leidsels over de arm leggen en om de beurt afstappen. De menners gaan achterop staan, de grooms worden menner en de aanspanningen stappen één voor één weg. Heel rustig, heel gemoedelijk, maar ook heel ordentelijk.

GEMÊLEERD GEZELSHAP De verschillende cursisten vormen een zeer gemêleerd gezelschap. Een aantal van hen heeft geen enkele ervaring met paarden, er zijn deelnemers die al ‘op z’n Jan boeren fluitjes mennen’ en die het vak nu echt willen leren en mensen die al jaren paardrijden, maar geen enkele ervaring hebben met het aangespannen rijden. Een opvallende overeenkomst is er ook: alle cursisten hebben heel bewust voor deze vorm van meninstructie gekozen.

Sabrina de Wit uit Almere en haar vriendin Andrea Witbaard vallen onder de categorie: ruiter die wil leren mennen. Sabrina heeft maar liefst twee verzorgpaarden, Andrea is in het bezit van een eigen pony. Ervaring met paarden is er dus wel, maar dat optuigen, met al die gespjes en riempjes is geen sinecure. „Wij zijn gewend om een zadel erop te gooien en klaar, maar dit is andere koek. Bij wijze van geheugensteuntje hadden we een spiekbriefje meegenomen en dat is echt geen overbodige luxe! De cursus is hartstikke leuk. Het gaat allemaal heel relaxed, er wordt echt de tijd voor ons genomen. De groep waarin we rijden is heel divers, maar begint toch steeds meer een eenheid te worden, ook al omdat we veel dingen samen doen. De lessen zien er misschien vanaf de zijkant niet heel spectaculair uit, maar je leert er echt heel veel van. Op 17

Pas op, leswagen!

mei rijden we ons eerste proefje, we zien wel wie er doorstroomt. Het is fijn dat ieder op zijn eigen niveau kan doorgaan. Als je meer tijd nodig hebt blijf je langer in het groepje hangen, ben je een snelle leerling dan krijg je les op een hoger niveau. Zo zit niemand elkaar in de weg.”

Ook over het cursusboek, waarvan in de vorige uitgave van MenSport een uitgebreid boekverslag stond, zijn de leerlingen lovend. „Overzichtelijk en geschreven in Jip en Janneke taal, zodat het voor iedereen begrijpelijk is.”

Inmiddels hebben de eerste juryleden zich voorbereid op het afnemen van de examens. Bob van Asselt: „Dat lijkt eenvoudig, het afnemen van zo’n examen, maar in de praktijk loop je natuurlijk toch tegen een

aantal problemen aan. Zo hoeft het paard bijvoorbeeld niet aan de teugel te lopen, maar er wordt wel om een verbinding met de paardenmond gevraagd. Hoe beoordeel je dat? En hoe vertel je mensen wat ze kunnen verbeteren op een positieve, stimulerende manier, hoe lever je opbouwende kritiek? Een nieuwe manier van lesgeven vraagt ook om een nieuwe wijze van beoordelen. Dat is aan de ene kant lastig, maar het is ook een heel leuke en spannende uitdaging die we met z’n allen graag aangaan!”

tekst & fotografie: Meike Merks

Meer weten? Kijk dan op www.fnrs.nl/ruiters/opleidingen of op www.onderdekastanje.nl.

Op- en afstappen volgens het boekje.

